

VOLWASSEN ZIRPAAEA CRISPATA (L.) LEVEND AANGESPOELD.

Het aanspoelen van Zirphaea crispata (L.) is langs de gehele kust bekend vanaf Vlissingen tot en met Ameland. Zij werden vaak gevonden als juveniele exemplaren met een schelpenlengte tot ca. 20 mm, massaal in boorstukken en als losse kleppen van grote dieren. Schrijver vond op 15 oktober 1960 grote volwassen dieren levend aangespoeld tussen Noordwijk en Noordwijkerhout na N.W. storm. De schelpenlengte bedraagt 5 cm en het gehele dier met siphon is 11 cm lang. Totaal werden 20 exemplaren gevonden, enige vertrapte dieren en enkele kleppen, die reeds losgeraakt waren, niet meegerekend. In het Centraal Systeem van de Strandwerkgemeenschap (C.S.-S.W.G.) staat nog slechts één dergelijke vondst gemeld, n.l. tussen IJmuiden en Wijk aan Zee op 28-9-1958, "volwassen dieren" zonder lengte-opgave, (leg. G. Spaik). Hieruit blijkt wel, dat het aanspoelen van levende en dode volwassen dieren een grote zeldzaamheid is. Want hoewel de gegevens in het C.S. niet compleet zijn met betrekking tot lengte, toestand van het dier, enz. en er dus nog andere vondsten onbekend gebleven kunnen zijn, zouden anderzijds volwassen exemplaren toch wel de aandacht getrokken hebben. Samenhangende met de met de vondst van 28-9-1958 kan het materiaal beschouwd worden uit het Museum van Nat. Historie te Leiden, dat tussen Katwijk en Noordwijk op 20-10-1958 werd gevonden. Dit museum heeft ook een exemplaar van Noordwijk uit 1864. Gedregd zijn de volwassen dieren uit de Westerschelde (C.S.-S.W.G.); ter hoogte van Petten (in schrijver's collectie, verkregen van het Zoölogisch Station te Den Helder); Den Helder-Zuidwal, 1908 (museum Leiden), en Blauwe Slenk-Waddenzee (C.S.-S.W.G.). Deze soort boort vooral in veen, doch ook in zacht hout, baksteen, "brokkelkurk", en werd eens gevonden in een mammoottand (Van Regteren Altena, diss. 1937).

Uit holocene lagen kunnen fossiele exemplaren aanspoelen (De Kaloet, Domburg, Katwijk). De soort werd eens gevonden in een boring te Voorburg in wadbodem, 1 - 10 m, C.S.

Op dezelfde dag spoelden op hetzelfde strand nog enkele andere levende molusken aan, t.w.: Mya arenaria, 7½ cm, slechts enkele exemplaren; Mya truncata 3, Macra stultorum corallina 1, Petricola pholadiformis 1, Solen siliqua 1, Tapes pullastra juv. 16 mm, 1, Natica catena 1. De storm heeft dus deze keer een woonplaats van Zirphaea crispata opengebroken, doch andere soorten als Mya arenaria, die op dit strandgedeelte vaak te vinden is, Cardium edule en Macra stultorum corallina, die massaal kunnen aanspoelen, ontbraken. Herinnert U zich daarbij het massaal aanspoelen van Laevicardium crassum na de stormramp van 1953, dan ontstaat de indruk, dat de verschillende soorten in verschillende zônes leven. Echter zal de zeebodem voor de kust bij storm over een brede strook, verschillende zônes omvattend, worden beroerd en blijft het soortsgewijs aanspoelen toch raadselachtig.

Tot slot zij nog vermeld het aanspoelen van een klep van Dosinia exoleta met zeewier, kennelijk van verre gekomen, en een subscalaride exemplaar van Buccinum undatum, waarschijnlijk na beschadiging ontstaan.

A.W. Lacourt.